

components are given (political, legal, institutional, social, economic, environmental, and technical), which can provide an objective basis for conducting a systematic assessment of the cadastral system in Ukraine.

Ключові слова: cadastral system, land cadastre, registration, land parcel, rights, evaluation framework.

УДК 338.439.6:338.245

DOI 10.31521/978-617-7149-78-0-72

ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ

Стаценко В.О., аспірант

e-mail: vstart9618@gmail.com

Кушнірук В.С., канд. екон. наук, доцент

e-mail: kushnirukvs@mnaui.edu.ua

Миколаївський національний аграрний університет

Анотація. На сьогодні продовольча безпека країни постає гострим питанням нашої країни через військові дії, які ведуться на її території. Національна безпека країни напряму підпорядкована рівню її продовольчої безпеки, саме тому в даній роботі охарактеризовано проблеми, які виникли в Україні та запропоновано шляхи їх вирішення.

Ключові слова: продовольча безпека, військовий стан, продукти харчування.

На протязі останніх десяти років Україна зіткнулася з викликами, через які гостро постали завдання стосовно досягнення не лише розвитку національної економіки, а й забезпечення безпеки суспільства, в складі якої одну з головних позицій займає продовольча безпека. Анексовані території у 2014 році, розповсюдження пандемії COVID-19, а також відкрите повномасштабне вторгнення на територію держави у 2022 році спричинило купу негативних наслідків, які ще сильніше актуалізували вираження проблем продовольчої безпеки, покликаним якої є встановлення рівня забезпеченості населення, насамперед, предметами харчування.

Рівень продовольчої безпеки країни характеризує забезпечення національної безпеки кожної держави без винятків. На думку Ніконенко О.А. основною умовою звершення продовольчої безпеки є її стабільність забезпечення, яка окреслює: наявність мати безпосередній доступ до потрібної кількості продуктів харчування для домогосподарств, груп людей та окремих людей в будь-який момент часу і не перейматися щодо шоків попиту або пропозиції, а втім і циклічних коливань кон'юнктури [1]. Продовольча безпека країни залежить від контрольованих та неконтрольованих факторів, таких як: соціально-політичні фактори, техногенні та екологічні катастрофи, військові дії тощо. Безсумнівно, найбільший негативний вплив на продовольчу безпеку,

добробут населення несе війна. Так як Україна є одним з найбільших агро-експортерів, військові дії на території держави приносять негативні наслідки не лише продовольчому, соціальному та промислового сектору нашої держави, а й впливають на інші країни світу [2].

Після початку повномасштабної війни в нашій державі виникла купа проблем, яка пов'язана з продовольчою безпекою (рис. 1).

Вирішити описані проблеми можна наступним чином:

- розмінування деокупованих територій має відбуватися швидшими темпами, аніж це є зараз;
- забезпечення фінансовою підтримкою підприємства та виробників, які вирощують чи переробляють сільськогосподарську продукцію;
- наростити виробничий потенціал виробництв, які вцілили;
- надання населенню продовольчих наборів, які мають тривалий термін зберігання згідно з кількістю та потребами населення.

Гарантування повноцінної посівної та збору врожаю (частини територій, де велися або ведуться бойові дії непридатні до ведення сільськогосподарської діяльності, зазнали руйнувань аграрні підприємства та одноосібники).

Порушення системи виробництва, переробки та постачання продовольства (значна частина інфраструктури зруйнована, як і логістичні шляхи).

Задоволення потреб населення, яке знаходиться в зоні бойових дій, або вимушено покинули своє місце проживання, необхідними продовольствами.

Рисунок 1 – Проблеми з продовольчою безпекою, які виникли через військову агресію росії проти України (розроблено автором на основі джерела [3]).

Заради забезпечення продовольчої безпеки на даний момент Законом України про внесення змін до деяких законів України стосовно безперебійного виробництва та постачання сільськогосподарської продукції під час воєнного стану завбачено такі заходи:

- надання можливості для українських органічних виробників, які виконували виробництво за стандартами Європейського Союзу перейти на українські стандарти виробництва;
- відтермінування строком на три роки з дня завершення воєнного стану відповідні вимоги Закону України «Про державний контроль за дотриманням

законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин»;

- спрощення та дозвіл транзитного переміщення живих тварин через територію країн, в яких фіксуються випадки небезпечних хвороб тварин, за умови якщо відповідні тварини походять з господарств тих країн, що є вільними від небезпечних хвороб тварин [4, 5; 6].

Отже, повномасштабне вторгнення на українські землі спричинило багато втрат в продовольчому та економічному контекстах. Мінування сільськогосподарських територій, підлив дамби Каховської гідроелектростанції, блокування портів та пограничних пунктів пропуску з Польщею, зрив посівної кампанії та збору врожаю – все це вдарило негативними наслідками не лише для продовольчої безпеки України, а і в глобальному контексті. Саме тому вважаємо за доцільно вжити таких заходів для врегулювання ситуації, а саме:

- в першу чергу почати розмінування деокупованих територій та відновлення підприємств та виробництв сільськогосподарської продукції;

- державна підтримка населення в продуктах харчування першої необхідності;

- заохочення агровиробників дотаціями та спрощеними умовами господарювання та збуту продукції.

Всі вище перераховані заходи являються першочерговими для відновлення продовольчої безпеки в нашій державі.

Список використаних джерел:

1. Ніконенко О.А. Методичне забезпечення формування продовольчої безпеки України. *Агросвіт* 2022. № 9-10. С. 86-92. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2022.9-10.86>.

2. Шевченко О.А. Екологічна та продовольча безпека як складові забезпечення економічної безпеки України у стратегічному форматі. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2021. № 68. С. 110-117. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2021.68.18>.

3. Іванюк Н.С., Шевченко А.А. Продовольча безпека України в умовах воєнного стану // Браславські читання. Економіка ХХІ століття: національний та глобальний виміри: матеріали І Міжнар. наук.-практ. конф., 1 листопада 2023 р. м. Одеса: ОДАУ. С. 144-146.

4. Закон України про внесення змін до деяких законів України щодо безперебійного виробництва та постачання сільськогосподарської продукції під час воєнного стану від 12.05.2022 3 2246-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2246-20#Text>.

5. Березюк С.В., Гонтарук Я.В., Ясінська Б.О. Забезпечення продовольчої безпеки держави в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. Вип. № 47. 2023. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-44>.

6. Kushniruk, V., Kulinich, T., Roik, O., & Lushchuk, M. (2021). Sustainable Development: Strengthening of Food Security in EU Countries. *Scientific Horizons*, 24(11), 85-91. [https://doi.org/10.48077/scihor.24\(11\).2021.85-91](https://doi.org/10.48077/scihor.24(11).2021.85-91)

Анотація: Today, food security is an acute issue for our country due to the military operations that are taking place on its territory. The national security of a country is directly related to the level of its food security, which is why this paper describes the problems that have arisen in Ukraine and suggests ways to solve them.

Ключові слова: food security, martial law, food.